

opusdei.org

Us he anomenat amics (III): Dins d'un gran mapa de relacions

Un nou article de la sèrie "Us he anomenat amics" sobre l'amistat i l'apostolat. Deixar-nos estimar pels altres és una manera d'obrir espai per a Déu en la nostra vida. Jesús ho va fer fins als seus últims moments a la terra.

25/07/2020

Els apòstols corren espordits quan els soldats capturen Jesús. Tenen por i, impotents, es neguen a presenciar l'aparent fracàs de l'home en el qual havien posat tota la seva confiança. Sonen les cadenes quan s'arrossega, el fred embolcalla la nit i el judici és clarament injust. Les paraules es fan servir de manera enganyosa i el càstig és desproporcionat. Totes les mirades es posen sobre el cos nafrat de Crist demanant-ne la mort. Un camí tortuós, el pes de la creu, la multitud hostil que espera escoltar el cop del martell... fins que alcen, per fi, el cos del Senyor. Des del seu patíbul solitari, Jesús observa amb compassió els que no han volgut acollir Déu fet home: «Mireu-ho bé i veureu si hi ha un dolor com aquest» (*Lm*, 1, 12).

Tant físicament com espiritualment, durant la seva passió Crist va patir «els dolors més grans entre els dolors de la vida present»;^[1] sap que no se

li ha d'estalviar cap patiment.

Tanmateix, és sorprenent que Déu Pare no hagi volgut privar el seu Fill, ni tan sols en aquells moments, del consol que ofereix l'amistat. Allà, al peu de la creu, Joan mira amb els mateixos ulls que havien presenciat tants moments feliços amb el seu Mestre; ofereix al seu amic la mateixa presència que els va unir al llarg de tants camins. Joan ha tornat i ha buscat Maria; ell, que havia escoltat els batecs del cor de Jesús en l'Última Cena, no vol deixar d'oferir a Jesús la seva amistat fidel, un simple *ser allà*. I el nostre Senyor troba alleujament quan mira Maria i el «deixeble que ell estimava» (Jn 19, 26). En el Calvari, davant de la mostra més gran de l'amor de Déu pels homes, Jesús rep al seu torn aquesta mostra d'amor humà. Potser en la seva ànima ressonen les paraules que havia pronunciat hores abans: «us he dit amics» (Jn 15, 15).

Afecte en dues direccions

Moltes pàgines de l'Evangelí ens parlen dels amics de Jesús. Tot i que generalment no tinguem els detalls del procés que va forjar aquestes profundes relacions, les reaccions que coneixem deixen clar que allà hi havia veritable afecte mutu.

Recorrent aquests textos descobrim que el Senyor ha gaudit dels amics; el seu cor d'home no va voler prescindir de la reciprocitat de l'amor humà: «L'Evangelí ens revela que Déu no pot estar sense nosaltres: Ell no serà mai un Déu sense l'home».[2] Per exemple, sabem que Jesús es va sentir sempre acollit i estimat a la casa dels seus amics de Betània. Quan Llàtzer mor, les dues germanes acudeixen amb total confiança al Senyor, fins i tot amb paraules dures que manifesten el tracte íntim que unia Jesús amb aquella família: «Senyor, si haguessis estat aquí, no s'hauria mort, el meu

germà» (*Jn* 11, 32). L'amic es commou davant del dolor d'aquelles dones i no pot contenir les llàgrimes (Cf. *Jn* 11, 35). En aquella casa, Jesús podia descansar, es trobava còmode, podia parlar amb franquesa: «Quines converses les de la casa de Betània, amb Llätzer, amb Marta, amb Maria!».[3]

I així, com molts, van trobar en Jesús un veritable amic, també ell va gaudir del que els altres li oferien. Se sentiria, per exemple, recolzat i consolat per les paraules impetuoses de Pere —que mai no tenia problemes en manifestar els seus somnis en veu alta— quan va veure que el jove ric tancava la seva ànima a l'amor: «Mira, nosaltres ho hem deixat tot i t'hem seguit» (*Mt* 19, 27). El gran afecte que Pere sentia pel Senyor el va portar a voler defensar sempre amb vigor el seu amic, també canviant algun aspecte de la seva vida quan el Senyor, amb la força

que només permet la confiança, el corregia (Cf. *Mt*, 16, 21-23; *Jn* 13, 9). Així com Jesús va poder descansar en la força de Pere, també trobava repòs en la tendresa valenta de Joan. Quantes converses hauria tingut amb aquell deixeble adolescent! En el context de l'Última Cena, som testimonis de com acull sense vergonya el seu gest ple de tendresa, quan es recolza sobre el seu pit amb la confiança de qui coneix el cor de l'amic. Si bé Joan, durant l'agonia de Jesús a l'Hort de les Oliveres, no va ser capaç de mantenir-se despert, i va fugir quan van agafar el Senyor, després va saber penedir-se i tornar. Joan va experimentar que l'amistat creix molt amb el perdó.

«D'ordinari, mirem Déu com a font i contingut de la nostra pau: consideració veritable, però no exhaustiva. No solem pensar, per exemple, que també nosaltres “podem” consolar i oferir descans a

Déu».[4] L'amistat veritable es produeix sempre en ambdues direccions. Per això, davant de l'experiència personal de quant ens estima Déu, la resposta lògica és voler tornar aquest afecte; obrir les portes de la nostra intel·ligència i treure les portes del nostre cor. Només així podrem donar a Jesús tot el consol i amor de què som capaços perquè trobi en nosaltres el que va trobar en Pere, en Joan o en els seus amics de Betània.

L'amistat enriqueix la nostra mirada

Si Jesús tenia molts amics i Déu es delecta amb els fills d'Adam (cf. *Pr* 8, 31), és bo que nosaltres també sentim aquesta necessitat plenament humana. Podem imaginar l'extens mapa de les connexions humanes, en tots els temps i llocs; milers de milions d'homes i dones units per llaços que sorgeixen per haver

assistit a una mateixa escola, viure en un mateix barri, tenir altres persones en comú, etc. Les circumstàncies de la nostra vida han fet que ens trobem amb els nostres amics i que hàgim desenvolupat amb ells aquest tracte íntim. Pensant en l'inici de cadascuna de les nostres amistats, podem trobar tota una sèrie de casualitats aparents que ens van unir. No podem deixar de donar gràcies a Déu pel gran tresor d'haver volgut que, en el nostre camí, no ens falti la companyia i l'amor dels homes.

I al mig d'aquest gran mapa de vincles i relacions, d'entre totes les persones amb qui ens creuem en el transcurs de la nostra vida, Déu en va triar algunes perquè fossin més a prop nostre. Déu se serveix dels nostres amics per obrir-nos panorames, per ensenyar-nos coses noves o per descobrir-nos l'amor veritable: «Els nostres amics ens

ajuden a comprendre maneres de veure la vida que són diferents de la nostra, enriqueixen el nostre món interior i, quan l'amistat és profunda, ens permeten experimentar les coses d'una manera diferent a la nostra».

[5] L'escriptor britànic C. S. Lewis — que va gaudir de profundes amistats — afirmava, amb el seu peculiar sentit de l'humor, que l'amistat no és un premi al bon gust, sinó el mitjà pel qual Déu ens revela les belleses dels altres i coneixem diferents mirades cap al món.

Sapigueu que «jo soc amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món» (*Mt* 28, 20), ens va dir Jesús, i una manera en què ho fa és a través de les persones que ens estimen: «Els amics fidels, que estan al nostre costat en els moments durs, són un reflex de l'afecte del Senyor, del seu consol i de la seva presència amable. Tenir amics ens ensenya a obrir-nos, a comprendre, a tenir cura dels altres,

a sortir de la nostra comoditat i de l'aïllament, a compartir la vida. Per això «un amic fidel no es compra a cap preu» (*Sir* 6, 15)». [6] Contemplar l'amistat des d'aquesta perspectiva ens empeny a estimar més i millor els nostres amics, a mirar-los com Jesús els mira. I a aquest esforç s'hi ha d'unir també una lluita per deixar-nos dir amics, ja que no hi ha veritable amistat on no hi ha aquesta reciprocitat d'amor. [7]

Un do per a un i l'altre

L'amistat és un do immerescut, una relació carregada de desinterès, i per això de vegades podem caure en la trampa de pensar que no és tan necessària. No han faltat els qui per un mal entès desig d'agradar «només a Déu» han mirat amb recel i desconfiança el consol de l'amistat. El cristià, tanmateix, sap que té un únic cor per estimar alhora Déu, els homes, i per rebre l'amor dels altres.

En una homilia predicada durant la festa del Sagrat Cor de Jesús, sant Josepmaria assenyala: «Déu no ens declara: en comptes del cor, us donaré una voluntat de pur esperit. No: ens dona un cor, i un cor de carn, com el de Crist. Jo no tinc un cor per a estimar Déu, i un altre per a estimar les persones de la terra. Amb el mateix cor amb què he estimat els meus pares i estimo els amics, amb aquest mateix cor jo estimo Crist, i el Pare, i l'Esperit Sant i Santa Maria. No em cansaré de repetir-ho: hem de ser molt humans; perquè, altrament, tampoc no podrem ser divins».[8]

No triem els nostres amics per motius d'utilitat o pragmatisme, pensant que d'aquesta relació se'n produirà algun efecte; simplement els estimem per ells mateixos, pel que són. «L'amistat veritable —com la caritat, que eleva de manera sobrenatural la seva dimensió humana— és en si mateixa un valor:

no és un mitjà ni un instrument».[9] Saber que l'amistat és un do evita que caiguem en un «complex de superheroi»: aquell que pensa que ha d'ajudar tothom, sense adonar-se que també necessita els altres. El nostre camí del cel no és una llista d'objectius per complir, sinó un camí que compartim amb els nostres amics, en el qual una part important serà aprendre a acollir aquest afecte que ens donen. L'amistat requereix, per tant, una bona dosi d'humilitat per reconèixer-nos vulnerables i necessitats d'afecte humà i diví. L'amic no es torba ni avergonyeix, no s'excusa ni incomoda. L'amic estima i es deixa estimar. Això va fer Jesús i això van fer els apòstols.

Als que són més introvertits els serà una mica més difícil obrir el seu cor a l'altre, bé perquè no senten la necessitat de fer-ho, bé per temor de no ser compresos. Els que són més extravertits potser compartiran

moltes experiències, però poden tenir més dificultats a l'hora d'enriquir el seu món amb les vivències dels altres. En tots dos casos, tots necessitem una actitud d'obertura i senzillesa per deixar que l'amic entri a la nostra vida i interioritat. Obrir-nos al do de l'amistat, encara que alguna vegada pugui costar una mica, només ens pot fer més feliços.

Tots podríem fer una llista de les grans lliçons que hem après dels nostres amics. Amb cadascun tenim un tracte particular, que pot il·luminar diferents racons de la nostra ànima. Al gran consol de saber-nos estimats i acompanyats, s'uneix aquesta il·lusió per fer el mateix per l'altre. L'amistat, afirmava sant Joan Pau II, «indica amor sincer, amor en dues direccions i que vol tot el bé per a

l'altra persona, amor que produeix unió i felicitat».[10] Saber-se anomenat *amic* no ens pot conduir a la supèrbia, sinó a l'agraïment per aquest do i a l'afany per acompanyar l'altre en el seu camí de la felicitat: «No hi ha res que mogui tant a estimar com el pensament, per part de la persona estimada, que aquell que l'estima vol en gran manera ser correspost».[11] Quan Jesús ens diu amics també ho fa amb aquest caràcter recíproc. «Jesús és el teu amic. —L'Amic. —Amb cor de carn, com el teu. —Amb ulls de mirada amabilíssima, que van plorar per Llätzer. —I tant com a Llätzer, t'estima a tu»,[12] ens recorda sant Josepmaria. I cada amistat és una ocasió per descobrir novament el reflex d'aquesta amistat que Crist ens ofereix.

María del Rincón Yohn

- [1] Sant Tomàs d'Aquino, *Suma teològica*, III, q. 46, a. 6.
- [2] Francesc, *Audiència*, 7.VI.2017.
- [3] Sant Josepmaria, Carta 24.X.1965.
- [4] Xavier Echevarría, *Eucaristía y vida cristiana*, Rialp, 2005, p. 203.
- [5] Fernando Ocáriz, *Carta pastoral 1.XI.2019*, 8.
- [6] Francesc, *Christus Vivit*, núm. 151.
- [7] Cf. Sant Tomàs d'Aquino, *Suma teològica*, II-II, q. 23, a. 1.
- [8] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, 166.
- [9] Fernando Ocáriz, *Carta pastoral 1.XI.2019*, 18.
- [10] Joan Pau II, *Discurs*, 18.II.1981.

[11] Sant Joan Crisòstom , *Homilía sobre la segunda Epístola a los Corintios*, 14.

[12] Sant Josepmaria, *Camí*, núm. 422.

Photo by Robert Nickson on Unsplash

pdf | document generat
automàticament des de <https://opusdei.org/ca/article/us-he-anomenat-amics-iii-dins-dun-gran-mapa-de-relacions/> (02/04/2025)